

Tietoa ja ohjeita tilalle, jossa epäillään tai on todettu STEC (EHEC) -tartunta

- STEC (EHEC) -bakteerin ihmiselle aiheuttama tauti on tartuntatautiasetuksen mukaan yleisvaarallinen tartuntatauti. Jos eläintenpitopaikkaa epäillään ihmisellä todetun STEC-tartunnan lähteeksi, tehdään **selvitys tartunnan lähteeksi epäillyllä eläintenpitopaikalla**. Selvityksen tarkoituksena on varmistaa epidemiologinen yhteys sairastumisen ja pitopaikan eläinten välillä.
- Eläinten pitopaikat on lainsäädännössä jaettu kahteen eri tyyppiin ja niillä on hieman toisistaan poikkeavat toimenpiteet ihmisten STEC-tartunnan yhteydessä. **Yleisölle avoimella eläinten pitopaikalla** tarkoitetaan esimerkiksi kotieläinpihaa tai pitopaikkaa, jossa on ammattimaista eläimiin liittyvää harrastustoimintaa. **Elintarviketuotantoon käytettävien eläinten pitopaikalla** tarkoitetaan esimerkiksi lypsykarjatilaa.
- Kunnan virkaeläinlääkäri tai elintarvikevalvontaviranomainen on ihmistartunnasta tiedon saatuaan **yhteydessä pitopaikkaan ja antaa heti tautiepäilyn ilmettyä neuvontaa tartuntojen ehkäisemiseksi**. Pitopaikan hygieniakäytännöt selvitetään ja pitäjälle annetaan toimintaohjeita työntekijöiden sekä vierailijoiden suojaamiseksi tartunnoilta (riskinhallintatoimet). Toimintaohjeiden antamisen lisäksi pitopaikalla voidaan ryhtyä viranomaisen harkinnan mukaan näytteenottoon tilan eläimistä tai tuotantoympäristöstä. Mahdollisesta näytteenotosta tai tutkimisesta ei tule kustannuksia tilalle.
- Jos elintarviketuotantoon käytettävien eläinten pitopaikalta otetuissa näytteissä **todetaan ihmisen sairastumisen aiheuttanut STEC-bakteerikanta, omistajan tulee ilmoittaa tieto elintarvikeketjutiedoissa teurastamolle sekä maitoa vastaanottavaan meijeriin**. Tartuntatilan maitoa ei tule käyttää pastöroimattomana, eikä siitä saa valmistaa pastöroimattomia maitotuotteita. Riskinhallintatoimien toteutuksen jälkeen ei nykyisin edellytetä pitopaikkatutkimusten uusimista, ja elintarvikeketjutietojen ilmoitusvelvollisuus eläimillä todetusta tartunnasta on lain mukaan **kolmen kuukauden ajan**.
- Sen jälkeen, kun pitopaikan eläinten on todettu olleen henkilön STEC-tartunnan lähteenä, sekä yleisölle avoimessa että elintarviketuotantoon käytettävien eläinten **pitopaikassa tulee noudattaa erityisen hyvää työskentelyhygieniää tartuntojen ehkäisemiseksi ja vierailijoiden suojaamiseksi**. Eläintautilain 38 §:n mukaan toimijalla on velvollisuus

tiedottaa asiasta pitopaikassa vieraileville henkilöille sekä ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin heidän suojaamiseksi tartunnalta.

- Eläintautilain 38 §:n mukaisesti **yleisölle avoimen eläinten pitopaikan pitäjä voidaan myös määrätä noudattamaan tartuntoja ehkäiseviä toimia**. Työterveyshuolto voi osaltaan neuvoa tilanteessa, jossa sairastunut on ollut pitopaikan pitäjä tai työntekijä.

STEC-tartunnan hallinta tilatasolla

- Tartuntojen ehkäisyssä voi käyttää apuna ETT:n tautisuojausohjeita, sillä kaikkien ulosteperäisten tartuntojen ehkäisyssä pätevät samankaltaiset toimenpiteet: <https://www.ett.fi/nauta/tilatason-tautisuojaus/>
- Hyvän ruokintahygienian ylläpito, juoma-astioiden ja ruokintapöytien puhtaus
- Karjan lannan asianmukainen käsittely, lannan ja rehujen pitäminen erillään
- Hyvä lypsyhygienia
- Pastöroimatonta maitoa ei käytetä ihmisten elintarvikkeena
- Oman väen tautisulun käyttö; työvaatteet ja jalkineet jätetään navetalle
- Käsien pesu ja desinfektio aina navetasta lähdettäessä
- Eläinten lähettäminen puhtaina teuraaksi
- Perheen ripulioireiden yhteydessä otetaan yhteys terveydenhuoltoon